

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

26. dubna 2005 *

Ve věci C-494/01,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 20. prosince 2001,

Komise Evropských společenství, zastoupená R. Wainwrightem a X. Lewisem, jako
zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Irsku, zastoupenému D. O'Haganem, jako zmocněncem, ve spolupráci
s P. Charletonem, SC, a A. Collinsem, BL, s adresou pro účely doručování
v Lucemburku,

žalovanému,

* Jednací jazyk: angličtina.

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann (zpravodaj), C. W. A. Timmermans a A. Rosas, předsedové senátu, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Malenovský, U. Løhmus a E. Levits, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. července 2004,

po vypočtení stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 23. září 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že:

- Irsko tím, že nepřijalo veškerá opatření nezbytná k zajištění správného provedení článků 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 směrnice Rady 75/442/EHS ze dne

15. července 1975 o odpadech (Úř. věst. L 194, s. 39; Zvl. vyd. 15/01, s. 23), ve znění směrnice Rady 91/156/EHS ze dne 18. března 1991 (Úř. věst. L 78, s. 32; Zvl. vyd. 15/02, s. 3, dále jen „směrnice“), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených ustanovení;

- Irsko tím, že neodpovědělo úplně a uspokojivě na žádost o informace ze dne 20. září 1999 týkající se operace s odpady ve Fermoy v hrabství Cork, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 10 ES.

Právní rámec

2 Článek 4 směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že odpady se budou odstraňovat bez ohrožení lidského zdraví a bez poškozování životního prostředí, zejména:

- bez ohrožení vod, ovzduší, půdy, rostlin a živočichů,
- bez obtěžování hlukem nebo zápachem,

— bez nepříznivého ovlivňování krajiny nebo míst zvláštního zájmu.

Členské státy rovněž učiní nezbytná opatření pro zákaz svévolného opuštění, nepovoleného ukládání a nekontrolovaného odstraňování odpadů.“

3 Podle článku 5 směrnice:

„1. Členské státy přijmou ve spolupráci s dalšími členskými státy, pokud je to nezbytné nebo účelné, vhodná opatření k vybudování jednotné a přiměřené sítě zařízení na odstraňování odpadu s využitím nejlepší dostupné technologie, která nevyžaduje nadměrné náklady. Tato síť musí Společenství jako celku umožnit, aby dosáhlo soběstačnosti v odstraňování odpadu, a členskými státy, aby se tomuto cíli individuálně přibližovaly, přičemž se berou v úvahu zeměpisné podmínky nebo potřeby specializovaných zařízení pro určité druhy odpadu.

2. Tato síť musí též umožnit, aby se odpad odstraňoval v některém z nejbližších vhodných zařízení, s použitím co nejvhodnějších metod a technologií k zajištění vysokého stupně ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.“

4 Článek 8 směrnice stanoví:

„Členské státy učiní nezbytná opatření, aby bylo zajištěno, že každý držitel odpadu:

— s ním bude manipulovat prostřednictvím soukromé nebo veřejné organizace, která uskutečňuje operace uvedené v příloze II A či B,

nebo

— využívá nebo odstraňuje odpad sám v souladu s ustanoveními této směrnice.“

5 Článek 9 směrnice zní takto:

„1. V zájmu provedení článků 4, 5 a 7 musí každá organizace nebo podnik, který provádí operace uvedené v příloze II A, získat povolení od příslušného orgánu podle článku 6.

Toto povolení zahrnuje:

— druhy a množství odpadů,

— technické požadavky,

— bezpečnostní opatření, která je třeba přijmout,

— místo odstraňování,

— metodu úpravy.

2. Povolení mohou být udělována na určité období, mohou být obnovitelná, mohou se na ně vztahovat podmínky a závazky anebo, zejména je-li navrhovaná metoda odstraňování nepřijatelná z hlediska ochrany životního prostředí, mohou být zamítnuta.“

6 Článek 10 směrnice uvádí:

„Pro účely provádění článku 4 musí každé zařízení nebo podnik, který provádí operace uvedené v příloze II B, obdržet povolení.“

7 Podle článku 12 směrnice:

„Zařízení nebo podniky, které profesionálně sbírají nebo přepravují odpad nebo které zařizují odstraňování či využití odpadů pro potřeby jiných osob (obchodníků nebo zprostředkovatelů), musí být, pokud nejsou subjektem povolení, registrovány u příslušných orgánů.“

8 Článek 13 směrnice stanoví:

„Zařízení nebo podniky, které provádějí operace uvedené v člancích 9 až 12, musí podléhat přiměřené pravidelné kontrole příslušnými orgány“.

9 Podle článku 14 směrnice:

„Všechna zařízení a podniky uvedené v člancích 9 a 10 musí:

- vést záznamy o množství, charakteru, původu a případně o určení, frekvenci sbírání, způsobu přepravy a metodě zpracování odpadů uvedených v příloze I a o činnostech uvedených v příloze II A nebo B,
- poskytnout tyto informace na požádání příslušným orgánům uvedeným v článku 6.

Členské státy mohou požadovat, aby se ustanoveními tohoto článku řídili také původci odpadu.“

- 10 Přílohy II A a II B směrnice obsahují seznam způsobů odstraňování odpadů, respektive seznam způsobů využití odpadů, které se používají v praxi.

Postup před zahájením soudního řízení

- 11 Komisi byly předloženy tři stížnosti týkající se Irska. První stížnost se týkala vykládky odpadu ze stavby a demolice v mokřadu nacházejícím se na území města Limerick (dále jen „stížnost 1997/4705“). Druhá stížnost se vztahovala na skladování

organického odpadu v nádržích Ballard a Fermoy v hrabství Cork a odstraňování tohoto odpadu formou jeho vyvážení soukromým provozovatelem bez povolení (dále jen „stížnost 1997/4792“). Třetí stížnost se týkala skladování různých odpadů v Pembrokestown, Whiterock Hill, v hrabství Wexford, soukromým provozovatelem bez povolení (dále jen „stížnost 1997/4847“).

- 12 Komise zaslala dne 30. října 1998 Irsku výzvu ohledně uvedených stížností. Tato výzva byla následována dne 14. července 1999 odůvodněným stanoviskem týkajícím se pouze stížností 1997/4705 a 1997/4792, které tomuto členskému státu vytýká porušení čl. 4 druhého pododstavce a článků 9 a 10 směrnice. Tento členský stát byl vyzván k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověl uvedenému stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.
- 13 Irsko ve svých odpovědích ze dne 7. října a 23. listopadu 1999 popřelo jakékoli nesplnění povinnosti ve vztahu ke dvěma stížnostem uvedeným v předchozím bodě.
- 14 Komisi bylo mimoto předloženo pět dalších stížností týkajících se Irska. První z nich poukazovala na provoz městské skládky v Powerstown v hrabství Carlow bez povolení od roku 1975 (dále jen „stížnost 1999/4351“). Druhá stížnost se týkala vykládky odpadů (sutě) a provozu soukromého zařízení na zpracování odpadů bez povolení v zeleni nacházející se na poloostrově Poolbeg v Dublinu (dále jen „stížnost 1999/4801“). Třetí stížnost se týkala provozu dvou městských skládek nacházejících se v Tramore a v Kilbarry v hrabství Waterford bez povolení od roku 1939, respektive od roku 1970, které sousedí nebo zasahují do chráněných oblastí (dále jen „stížnost 1999/5008“). Čtvrtá stížnost se vztahovala k provozu zařízení na

zpracování odpadu soukromým subjektem bez povolení od 80. let ve zrušených lomech v Lea Road a v Ballymorris, Portarlinton, v hrabství Laois (dále jen „stížnost 1999/5112“). Pokud jde o pátou stížnost, týkala se provozu městské skládky v Drumnaboden v hrabství Donegal bez povolení (dále jen „stížnost 2000/4408“).

- 15 Komise, opírajíc se o uvedené stížnosti a o informace získané v rámci jejich šetření, zaslala Irsku dne 25. října 2000 výzvu.
- 16 Komise krom toho obdržela další čtyři stížnosti směřující proti Irsku, přičemž první stížnost se týkala provozu soukromého zařízení na skladování a zpracování odpadu v Cullinagh, Fermoy, v hrabství Cork, bez povolení (dále jen „stížnost 1999/4478“). Druhá stížnost se týkala ukládání odpadu z demolice a stavby soukromým provozovatelem od roku 1990 v oblasti nacházející se na břehu moře v Carlingford Lough, Greenore, v hrabství Louth (dále jen „stížnost 2000/4145“). Třetí stížnost se vztahovala na všeobecný sběr odpadů soukromými podniky bez povolení a bez registrace, které nepodléhaly kontrole, v Bray v hrabství Wicklow (dále jen „stížnost 2000/4157“). Pokud jde o čtvrtou stížnost, týkala se ukládání různých odpadů, zejména z demolice a stavby ve čtyřech mokřadech nacházejících se v hrabství Waterford, v Ballynattin, v Pickardstown, v Ballygunner Bog a v Castletown (dále jen „stížnost 2000/4633“).
- 17 Komise zaslala dne 17. dubna 2001 Irsku nový dopis s výzvou, která se vztahovala k těmto posledním čtyřem stížnostem a zopakovala výzvu ze dne 25. října 2000.
- 18 Krom toho, vzhledem k tomu, že Komise neobdržela žádnou odpověď na žádost o informace ze dne 20. září 1999, jež byla zaslána Irsku ve vztahu ke stížnosti 1999/4478, zaslala tomuto členskému státu dne 28. dubna 2000 dopis s výzvou dovolávající se porušení článku 10 ES.

- 19 Komise zaslala Irsku dne 26. července 2001 odůvodněné stanovisko, v němž opětovně přezkoumala dvanáct výše uvedených stížností s odkazem na výzvy ze dne 30. října 1998, 28. dubna a 25. října 2000 a 17. dubna 2001, jakož i na odůvodněné stanovisko ze dne 14. července 1999. Komise tomuto členskému státu vytkla, že nesplnil své povinnosti přijmout veškerá opatření nezbytná k zajištění správného provedení článků 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 směrnice, jakož i povinnosti vyplývající z článku 10 ES, a vyzvala jej k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověl uvedenému stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.
- 20 Komise v něm upřesnila, že uvedené stížnosti nepředstavují jediné případy nedodržování směrnice a že si zejména vyhrazuje právo vzít v úvahu další příklady za účelem znázornění obecného nesplnění povinností při provádění ustanovení směrnice, které vytýká irským orgánům.
- 21 Vzhledem k tomu, že se Komise domnívala, že Irsko nevyhovělo odůvodněným stanoviskům ze dne 14. července 1999 a 26. července 2001, podala tuto žalobu.

K žalobě

K porušení směrnice

K předmětu žaloby, k datu, ke kterému musí být posuzována případná existence tvrzených neplnění povinností, a k přípustnosti některých žalobních důvodů, jichž se Komise dovolává

- 22 Komise úvodem uvádí, že v důsledku řízení o nesplnění povinnosti zahájeného vůči Irsku a následného přijetí Waste Management Act 1996 (zákon z roku 1996

o nakládání s odpady, dále jen „zákon z roku 1996“), jakož i jeho prováděcích nařízení, zákona, který měl především podrobit operace s odpady spravované místními orgány (dále jen „komunální odpad“) systému povolení vydávaných Environmental Protection Agency (Agentura na ochranu životního prostředí, dále jen „EPA“), se právní rámec nakládání s odpady v tomto členském státě podstatně zlepšil. Probíhající řízení směřuje – s výjimkou neprovedení článku 12 směrnice – především k určení, že irské orgány neplní povinnosti spočívající v dosažení určitého výsledku, neboť nezajistily konkrétní provedení ustanovení této směrnice.

- 23 Komise v tomto ohledu mimoto upřesňuje, že cílem žaloby je určení existence nesplnění povinnosti nejen z důvodu nedostatků zjištěných ve specifických situacích uvedených v dvanácti stížnostech uvedených v bodech 11, 14 a 16 tohoto rozsudku, ale rovněž a především z důvodu obecného a přetrvávajícího charakteru nedostatků charakterizujících konkrétní provedení směrnice v Irsku, přičemž konkrétní situace uvedené v těchto stížnostech představují pouze příklady. Jde o to zajistit, aby v tomto členském státě byl v plném rozsahu uznán a proveden nepřerušovaný řetězec odpovědností, které směrnice ukládá ve vztahu k odpadům, když vyžaduje, aby se držitelé odpadů zbavovali tohoto odpadu u určených subjektů, aby subjekty sbírající a zpracovávající odpad podléhaly režimu povolení nebo registrace, jakož i kontrole, a aby bylo zakázáno opouštění, ukládání nebo nekontrolované odstraňování těchto odpadů.
- 24 Podle Komise má okolnost, že žaloba poukazuje zejména na nedostatečnou systematickou správní praxi, za následek, že se opírá o předložení nových důkazních materiálů, jež mají prokázat existenci uvedené praxe a její trvalost. Rovněž skutečnost, že v některých konkrétních případech uváděných Komisí bylo povolení nakonec uděleno nebo byly uskutečněny některé zásahy před uplynutím lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, nemá zásadní dopad na nesplnění povinnosti spočívající v existenci takové praxe.

- 25 Irská vláda se za sebe domnívá, že dvanáct stížností, na něž se odvolává Komise v uvedeném odůvodněném stanovisku, musí vymezovat předmět sporu. Jednak se nelze na podporu žaloby dovolávat jiných skutečností nebo stížností, které nebyly Irsku sděleny během postupu před zahájením soudního řízení, a jednak není Komise oprávněna vyvozovat z přezkumu jednotlivých stížností obecné závěry a předpokládat údajné systematické nedostatky tohoto členského státu.
- 26 Existence případného nesplnění povinnosti musí být mimoto posuzována ve vztahu k takové situaci, jak se jevila ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku ze dne 26. července 2001.
- 27 V těchto různých ohledech je k předmětu projednávaného sporu třeba zaprvé uvést, že aniž by byla dotčena povinnost Komise dostát v jednom nebo druhém případě důkaznímu břemenu, které nese, nic jí *a priori* nebrání současně stíhat zjištění nesplnění povinností plynoucích z ustanovení směrnice z důvodu postoje, který zaujaly orgány členského státu s ohledem na konkrétní situaci, které jsou zvláštním způsobem určeny, a zjištění nesplnění uvedených povinností z důvodu, že tyto orgány přijaly obecnou praxi, která je s těmito ustanoveními v rozporu a jejímž znázorněním jsou případně uvedené zvláštní situace.
- 28 Připouští se totiž, že správní praxe může být předmětem žaloby pro nesplnění povinnosti, pokud představuje určitý stupeň stálosti a obecnosti (viz zejména rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Komise v. Německo, C-387/99, Recueil, s. I-3751, bod 42 a uvedená judikatura).
- 29 Jak zadruté vyplývá z ustálené judikatury, musí být existence nesplnění povinnosti posuzována v závislosti na situaci v členském státě, jak se jeví na konci lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku (viz zejména rozsudek ze dne 12. června 2003, Komise v. Španělsko, C-446/01, Recueil, s. I-6053, bod 15).

- 30 I když je v projednávaném případě Irsku vytýkáno, že nevyhovělo odůvodněným stanoviskům ze dne 14. července 1999 a 26. července 2001 ve lhůtách stanovených v těchto stanoviscích, Komise v odpověď na písemnou otázku Soudního dvora uvedla, že druhé z těchto stanovisek mělo konsolidovat a shromáždit veškeré skutečnosti a argumenty, k jejichž výměně došlo předtím mezi účastníky řízení a že v důsledku toho nahradilo prvně uvedené stanovisko.
- 31 Za těchto podmínek musí být nesplnění povinností tvrzená Komisí posuzována ve vztahu k situaci, jak se jevila na konci lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku ze dne 26. července 2001 (dále jen „odůvodněné stanovisko z roku 2001“).
- 32 Z toho sice plyne, že Soudní dvůr nemůže konstatovat nesplnění povinností Irska vyplývajících ze směrnice, pokud jde o danou konkrétní situaci, je-li prokázáno, že ke dni uplynutí uvedené lhůty byly napraveny nedostatky vytýkané Komisí. Naproti tomu, jak právem uplatňuje Komise, pokud žaloba směřuje rovněž k tomu, aby bylo konstatováno nesplnění povinnosti obecné povahy ze strany příslušných vnitrostátních orgánů, nemusí mít okolnost, že byly napraveny nedostatky uvedené v tom či onom konkrétním případě, nutně za následek, že obecný a trvalý postoj těchto orgánů, který by případně osvědčoval tyto specifické nedostatky, skončil.
- 33 Zatřetí je třeba připomenout, že v rámci řízení o nesplnění povinnosti je cílem postupu před zahájením soudního řízení poskytnout dotyčnému členskému státu jednak příležitost splnit své povinnosti vyplývající z práva Společenství a jednak efektivně uplatnit své prostředky obrany proti žalobním důvodům formulovaným Komisí (viz zejména rozsudek ze dne 24. června 2004, Komise v. Nizozemsko, C-350/02, Sb. rozh. s. I-6213, bod 18 a uvedená judikatura).

- 34 Zachování pravidel tohoto postupu je podstatnou zárukou, kterou Smlouva o ES zamýšlela nejen za účelem ochrany práv předmětných členských států, ale rovněž pro zajištění toho, aby předmětem případného soudního řízení byl jasně vymezený spor (viz zejména výše uvedený rozsudek Komise v. Nizozemsko, bod 19 a uvedená judikatura).
- 35 Předmět žaloby podané na základě článku 226 ES je tedy vymezen postupem před zahájením soudního řízení upraveným tímto ustanovením. Odůvodněné stanovisko Komise a žaloba musejí být založeny na stejných důvodech, takže Soudní dvůr nemůže zkoumat důvod, který nebyl uveden v odůvodněném stanovisku, které musí obsahovat soudržný a podrobný výklad důvodů, které vedly Komisi k přesvědčení, že dotčený členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají ze Smlouvy (viz zejména výše uvedený rozsudek Komise v. Nizozemsko, bod 20 a uvedená judikatura).
- 36 Z toho sice plyne, že Komise nemůže trvat na tom, aby bylo konstatováno specifické nesplnění povinností Irska plynoucích ze směrnice týkající se konkrétní faktické situace, která nebyla uvedena v rámci postupu před zahájením soudního řízení. Takovéto specifické vytýkané skutečnosti je nutno se dovolávat již ve stadiu před zahájením soudního řízení, aby měl dotčený členský stát možnost napravit konkrétní uvedenou situaci nebo mohl v tomto ohledu efektivně uplatnit své prostředky obrany, přičemž taková obrana by měla zejména vést Komisi k vzdání se uvedené vytýkané skutečnosti nebo přispět k vymezení předmětu sporu, který bude následně předložen Soudnímu dvoru.
- 37 Pokud naproti tomu žaloba směřuje k poukázání na nesplnění povinností obecné povahy vyplývajících z ustanovení směrnice, vycházejícímu zejména ze systematického a trvalého tolerantního postoje irských orgánů k situacím, které nejsou v souladu s touto směrnicí, nemůže být předložení dodatečných skutečností směřujících ve stadiu řízení před Soudním dvorem k podpoře obecnosti a trvalosti tvrzeného nesplnění povinnosti v zásadě vyloučeno.

- 38 Je třeba připomenout, že Komise může upřesnit své původní vytýkané skutečnosti v žalobě, ovšem za podmínky, že nezmění předmět sporu. Komise přitom předložením nových poznatků určených k znázornění vytýkaných skutečností formulovaných ve svém odůvodněném stanovisku a vycházejících z nesplnění povinnosti obecné povahy z ustanovení směrnice nemění předmět sporu (viz obdobně rozsudek ze dne 12. října 2004, Komise v. Řecko, C-328/02, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 32 a 36).
- 39 Ačkoli v projednávaném případě nebyly skutečnosti týkající se protiprávních skládek mnohdy nebezpečných odpadů v hrabství Wicklow, o nichž se Komise dozvěděla po vydání uvedeného odůvodněného stanoviska, uvedeny během postupu před zahájením soudního řízení, mohly být tedy Komisi v rozporu s tvrzením irské vlády zmíněny na podporu její žaloby ke znázornění jí uváděného nesplnění povinností obecné povahy.

K důkaznímu břemenu

- 40 Irská vláda ve své žalobní odpovědi vznesla řadu námitek ohledně důkazního břemene. Zpochybnila zejména věcnou správnost řady skutkových zjištění tvrzených Komisí po přezkoumání dvanácti stížností, jež jí byly předloženy. Irská vláda rovněž uplatňuje, že Komise nemůže z přezkumu těchto jednotlivých stížností činit obecné závěry a předpokládat údajné systematické neplnění povinností Irska.
- 41 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci řízení o nesplnění povinnosti podle článku 226 ES přísluší Komisi prokázat existenci tvrzeného nesplnění povinnosti. Komise musí Soudnímu dvoru předložit poznatky nezbytné k přezkoumání existence tohoto nesplnění povinnosti, aniž by se mohla opírat

o jakoukoli domněnku (viz zejména rozsudky ze dne 25. května 1982, Komise v. Nizozemsko, 96/81, Recueil, s. 1791, bod 6, a ze dne 12. září 2000, Komise v. Nizozemsko, C-408/97, Recueil, s. I-6417, bod 15).

- 42 Členské státy jsou nicméně podle článku 10 ES povinny usnadnit Komisi plnění jejího poslání spočívajícího podle článku 211 ES zejména v dbání na provádění ustanovení Smlouvy, jakož i aktů přijatých orgány na jejím základě (výše uvedené rozsudky ze dne 25. května 1982, Komise v. Nizozemsko, bod 7, a ze dne 12. září 2000, Komise v. Nizozemsko, bod 16).
- 43 Z tohoto hlediska je třeba zohlednit skutečnost, že pokud jde o přezkum správného praktického použití vnitrostátních ustanovení určených k zajištění účinného provedení směrnice, Komise, která, jak podotkl generální advokát v bodě 53 svého stanoviska, nemá vlastní vyšetřovací pravomoci v této oblasti, je z velké části odkázána na poznatky předložené případnými stěžovateli, jakož i dotýcným členským státem (viz obdobně výše uvedený rozsudek ze dne 12. září 2000, Komise v. Nizozemsko, bod 17).
- 44 Z toho zejména plyne, že pokud Komise předložila dostatečné poznatky o některých skutečnostech, ke kterým došlo na území žalovaného členského státu, přísluší tomuto členskému státu, aby zevrubně a podrobně zpochybnil předložené údaje a důsledky, jež z nich vyplývají (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 9. listopadu 1999, Komise v. Itálie, zvaný „San Rocco“, C-365/97, Recueil, s. I-7773, body 84 a 86).
- 45 Za takových okolností totiž přísluší v první řadě vnitrostátním orgánům, aby provedly nezbytný přezkum na místě v duchu loajální spolupráce, v souladu s úlohou každého členského státu připomenutou v bodě 42 tohoto rozsudku usnadňovat obecné poslání Komise (výše uvedený rozsudek San Rocco, bod 85).

- 46 Pokud se tedy Komise dovolává zevrubných stížností, které poukazují na opakovaná neplnění povinností z ustanovení směrnice, přísluší dotyčnému členskému státu, aby konkrétním způsobem zpochybnil skutečnosti tvrzené v těchto stížnostech (viz obdobně rozsudek ze dne 22. září 1988, Komise v. Řecko, 272/86, Recueil, s. 4875, bod 19).
- 47 Rovněž pokud Komise předložila dostatečné poznatky, které dávají najevo, že orgány členského státu vytvořily opakovanou a trvající praxi, která je v rozporu s ustanoveními směrnice, přísluší tomuto členskému státu, aby zevrubně a podrobně popřel předložené údaje a důsledky z nich vyplývající (viz obdobně výše uvedený rozsudek ze dne 22. září 1988, Komise v. Řecko, bod 21, a výše uvedený rozsudek San Rocco, body 84 a 86).

Ke skutkovým zjištěním týkajícím se stížností přezkoumávaných Komisí

- 48 Jak vyplývá z bodů 11 až 21 tohoto rozsudku, Komise opírá svou žalobu zejména o postoj, který zaujaly irské orgány v různých konkrétních situacích přezkoumávaných v důsledku dvanácti stížností podaných jednotlivci. Vzhledem k tomu, že skutkové okolnosti, o něž se Komise opírá, byly Irskem zpochybněny, je třeba zkoumat, zda byly právně dostačujícím způsobem prokázány.

— Vykládky odpadů v Limerick (stížnost 1997/4705)

- 49 Komise tvrdí, že Limerick Corporation, místní orgán pověřený prováděním právních předpisů o odpadech, v roce 1997 toleroval vykládky odpadu ze stavby a demolice v mokřadu v Limerick. Podotýká mimoto, že EPA v dopise ze dne 23. ledna 1998

tvrdila, že takové vykládky představují využití nepodléhající povolení. Uvedené odpady krom toho nebyly zcela odstraněny, zatímco k vykládkám docházelo v této oblasti a v dalších mokřadech v její blízkosti nadále.

- 50 Komise se v tomto ohledu opírá o stížnost 1997/4705. Vedle uvedeného dopisu od EPA předkládá fotografie pocházející od stěžovatele, které poukazují na hromady sutě uprostřed bažinaté vegetace, články v tisku potvrzující, že případy nepovolených vykládek odpadů v mokřadech Limerick byly veřejně známy, jakož i fotografie z roku 2002 pocházející od stěžovatelů, které potvrzují existenci odpadů z demolice a stavby v uvedených mokřadech.
- 51 Irská vláda namítá, že podle Limerick Corporation byly v oblasti uvedené ve stížnosti 1997/4705 během října 1997 pouze omylem vyloženy tři nákladní vozy a že odpad byl odstraněn během několika hodin po tomto vyložení. Vytýkané skutečnosti nejsou prokázány, a již vůbec ne k datu uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001. Pokud jde o novější vykládky, ke kterým došlo v oblasti uvedené v této stížnosti, irská vláda uplatňuje, že k nim docházelo pouze v malém množství, a ujišťuje, že budou rychle odstraněny. Další vykládky tvrzené Komisí nejsou v rámci probíhajícího řízení relevantní a došlo k nim za účelem zasypání a úprav. Pokud jde mimoto o záměr zasypání k úpravě sportoviště, byla pozice EPA v souladu s irskými právními předpisy, které až do 20. května 1998 nevyžadovaly povolení v případě využití odpadů.
- 52 Soudní dvůr se v projednávaném případě domnívá, že s přihlédnutím k zevrubnosti stížnosti 1997/4705 a poznatkům předloženým Komisí se irská vláda nemůže skrývat, jak vyplývá z bodů 42 až 47 tohoto rozsudku, za jinak nedoložená tvrzení

Limerick Corporation, ani se omezit na tvrzení, že vytýkané skutečnosti nejsou prokázány nebo že k inkriminovaným vykládkám odpadů došlo v rámci řízené politiky využití nebo úprav infrastruktury, aniž by zevrubně a podrobně zpochybnila údaje takto předložené Komisí a doložila konkrétními důkazy vlastní tvrzení.

- 53 V rozporu s názorem irské vlády jsou krom toho veškeré poznatky předložené Komisí relevantní pro podporu žalobního důvodu formulovaného Komisí vycházejícího z trvalého tolerantního postoje místních orgánů k nepovoleným vykládkám odpadů v mokřadech nacházejících se v Limerick.
- 54 S ohledem na výše uvedené Soudní dvůr konstatuje, že z poznatků uvedených v bodě 50 tohoto rozsudku právně dostačujícím způsobem vyplývá, že příslušný místní orgán v roce 1997 toleroval nepovolené vykládky odpadů ze stavby a demolice v mokřadu v Limerick, že tyto vykládky přetrvávají v uvedené oblasti i zejména v průběhu probíhajícího řízení a že ve dvou dalších velmi blízkých mokřadech rovněž docházelo k vykládkám. Je rovněž prokázáno, že EPA v dopise ze dne 23. ledna 1998 zasláném Limerick Corporation tvrdila, že podle irských právních předpisů platných v rozhodné době nepodléhají tyto vykládky povolení, pokud k nim dochází za účelem využití.
- 55 Skutečnost, že dotčené mokřady mají značný význam pro životní prostředí, není irskou vládou popírána a dostatečně vyplývá ze spisu, zejména z okolnosti, že se uvažovalo o zařazení jednoho z těchto mokřadů mezi zvláštní oblasti ochrany podle směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102). Z fotografií a článků v tisku předložených Komisí, jakož i z dopisu Department of Arts, Heritage, Gaeltacht and the Islands ze dne 8. prosince 1997 krom toho vyplývá, že dotčené mokřady byly silně poškozeny.

— Nepovolené ukládání do povrchových nádrží a vyvážení odpadů v Ballard, Fermoy, v hrabství Cork (stížnost 1997/4792)

- 56 Komise tvrdí, že rada hrabství Cork, příslušný orgán pro nakládání s odpady, tolerovala od roku 1990, že soukromý subjekt bez povolení prováděl skladování organického odpadu ve velkém měřítku v nádržích nacházejících se v Ballard a odstraňování těchto odpadů jejich vyvážením, aniž by zajistila ukončení těchto operací a jejich potrestání. Dotčené infrastruktury byly krom toho vybudovány bez požadovaného územního rozhodnutí, které bylo nakonec uděleno v roce 1998, což usnadnilo pokračování uvedených operací.
- 57 Irská vláda ve své žalobní odpovědi uznává, že skladování a vyvážení odpadů prováděné dotčným subjektem vyžadovalo získání povolení. Domnívá se však, že rada hrabství Cork zaujala vhodný postoj. Tento orgán totiž v dubnu 1992 konstatoval, že vytýkané činnosti byly ukončeny. Vzhledem k tomu, že tyto činnosti byly obnoveny, přijal uvedený orgán v roce 1996 opatření pro zajištění ukončení nového ukládání odpadů v dotčených nádržích. Poté, co během šetření provedeného v srpnu 2001 konstatovala, že opět dochází k ukládání odpadů do povrchových nádrží, rada hrabství Cork zahájila soudní řízení, které vedlo v březnu 2002 k odsouzení protiprávně jednajícího subjektu k pokutě ve výši 1800 EUR. Jakékoli protiprávní ukládání odpadů bylo od té doby ukončeno a existující odpady byly odstraněny.
- 58 Komise ve své replice uvádí, že dotčené operace nikdy nebyly ukončeny. Za tímto účelem předkládá různé dopisy, z nichž některé pocházejí od samotné rady hrabství Cork, z nichž vyplývá, že odpady byly ukládány v Ballard přinejmenším do června 2002. Samotná sankce byla mimoto uložena za nesdělení informací uvedené radě.

- 59 Aniž by zpochybňovala toto posledně uvedené tvrzení Komise, irská vláda ve své duplice došlé kanceláři Soudního dvora dne 10. ledna 2003 uvádí, že rada hrabství Cork zkoumá, zda má být proti dotčenému subjektu zahájeno stíhání. Krom toho k odstraňování odpadu dosud existujícího na dotyčném místě dojde v nejbližší době.
- 60 S přihlédnutím k výše uvedenému se Soudní dvůr domnívá, že je právně dostačujícím způsobem prokázáno, že od roku 1990 přinejmenším do června 2002 docházelo v Ballard v hrabství Cork opakovaně k rozsáhlému nepovolenému ukládání odpadů do povrchových nádrží nebo jejich vyvážení z podnětu soukromého subjektu, aniž by příslušné orgány přijaly vhodná opatření pro ukončení těchto operací a aniž by uložily sankce. Krom toho není zpochybňováno, že byly udržovány nezbytné infrastruktury pro tyto operace, ačkoli k nim nebylo vydáno požadované územní rozhodnutí, a příslušné orgány udělily toto povolení v roce 1998 k ochraně těchto infrastruktur.

— Nepovolené skladování odpadů v Pembrokestown, Whiterock Hill, v hrabství Wexford (stížnost 1997/4847)

- 61 Komise tvrdí, že soukromý provozovatel skladoval mezi lety 1995 až 2001 odpady v lokalitě nacházející se v Pembrokestown, navzdory třem rozhodnutím District Court z let 1996 a 1997, jimiž byl v tomto ohledu odsouzen k postupným pokutám ve výši 100 IEP, poté dvakrát 400 IEP, což svědčí zejména o nepřiměřenosti uložených sankcí. V důsledku těchto operací bylo mimoto okolní obyvatelstvo vystaveno značnému množství škodlivin, o nichž byla rada hrabství Wexford informována, jak vyplývá zejména z jejího rozhodnutí ze dne 23. února 1996, jímž byla zamítnuta žádost o územní rozhodnutí týkající se dotyčného místa a které bylo předloženo Komisi.

62 Podle irské vlády byly tyto pokuty v souladu s ustanoveními European Communities (Waste) Regulations (1979), platnými v době vytýkaných skutečností, která stanovila, že v rámci zkráceného řízení může být uložen peněžitý trest v maximální výši 600 IEP nebo trest odnětí svobody do šesti měsíců. Vzhledem k občasnému charakteru těchto operací rada hrabství Wexford mimoto rozhodla, že není vhodné vydat vůči dotyčnému subjektu příkaz za účelem zabránit těmto operacím. Tyto operace byly konečně předmětem rozhodnutí o povolení ze dne 24. ledna 2001, které tato vláda předkládá.

63 Soudní dvůr v projednávaném případě konstatuje, že ze spisu právně dostačujícím způsobem vyplývá, že mezi rokem 1995 a lednem 2001 docházelo na soukromém pozemku nacházejícím se v Pembrokestown ke skladování odpadu za škodlivých podmínek pro přilehlé obyvatelstvo, a to bez jakéhokoli povolení, aniž by příslušné orgány přijaly vhodná opatření pro ukončení těchto operací a aniž by uložily dostatečně účinné sankce, které by měly odrazující účinek. Je rovněž prokázáno, že dne 24. ledna 2001 EPA udělila provozovateli této lokality povolení upravené zákonem z roku 1996.

— Nepovolený provoz městské skládky v Powerstown v hrabství Carlow (stížnost 1999/4351)

64 Komise ve své žalobě tvrdí, že od roku 1975 je v Powerstown v hrabství Carlow provozována městská skládka bez povolení, a ačkoli byla dne 27. února 1998 podána žádost o povolení na základě zákona z roku 1996, nebylo ke dni 23. února 2000 vydáno žádné rozhodnutí, a že provoz zařízení pokračoval i po podání této žádosti.

- 65 Aniž by irská vláda zpochybnila tato tvrzení, předložila rozhodnutí o povolení uvedené skládky, jež bylo přijato EPA dne 24. března 2000.

— Nepovolený provoz zařízení na skladování a zpracování odpadů v Cullinagh, Fermoy, v hrabství Cork (stížnost 1999/4478)

- 66 Komise tvrdí, že rada hrabství Cork od roku 1991 tolerovala provoz zařízení na skladování a zpracování odpadů v lokalitě nacházející se Cullinagh, v oblasti s podzemní vodou, soukromým subjektem bez povolení, aniž by zajistila ukončení těchto operací a jejich potrestání, ačkoli žádosti o vydání územního rozhodnutí podané mezi lety 1991 a 1994 byly postupně zamítnuty.
- 67 Irská vláda tvrdí, že v dubnu 2002 bylo přijato rozhodnutí o povolení uvedeného provozu na využití odpadů v rozsahu 6 500 tun odpadů ročně. Toto rozhodnutí však nebylo předloženo. Podle uvedené vlády nebyla prokázána kontaminace podzemních vod dotyčnými zařízeními a rozhodnutí o povolení vyžaduje provést kontrolní řízení a hodnocení její kvality. Pokud jde o územní rozhodnutí, ta byla radou hrabství Cork udělena a poté zrušena odvolacím orgánem.
- 68 Za těchto podmínek se Soudní dvůr domnívá, že je právně dostačujícím způsobem prokázáno, že mezi roky 1991 a dubnem 2002 docházelo k nepovolenému provozu skládky a zpracování odpadů v oblasti, kde nemohlo být vyloučeno nebezpečí kontaminace podzemních vod, aniž by příslušné orgány přijaly vhodná opatření pro ukončení tohoto provozu a aniž by uložily sankce. Jak vyplývá z předchozího bodu,

irská vláda krom toho připouští, že uvedené orgány udělily těmto zařízením územní rozhodnutí v době, kdy tato zařízení neměla povolení upravené směrnicí.

— Vykládky odpadů a nepovolený provoz zařízení na zpracování odpadů na poloostrově Poolbeg v Dublinu (stížnost 1999/4801)

- 69 Komise jednak tvrdí, že příslušné orgány města Dublinu od roku 1997 tolerovaly vykládky odpadů ze stavby a demolice v zeleni nacházející se na poloostrově Poolbeg, aniž by zajistily ukončení či potrestání těchto vykládek či dokonce odstranění dotyčného odpadu. Též orgány krom toho tolerovaly provoz dvou zařízení na úpravu kovového odpadu na uvedeném poloostrově bez povolení, aniž by zajistily ukončení nebo sankcionování takového provozu, nýbrž dokonce umožnily dotyčným zařízením získat finanční podporu ze strany Společenství.
- 70 Pokud jde o dvě výše uvedená zařízení, irská vláda uvedla ve svých dopisech ze dne 12. prosince 2000 a 26. června 2001 v návaznosti na žádosti o informace, které jí zaslala Komise, že v důsledku žádosti o povolení podaných dne 23. září, respektive dne 15. října 1998, byly tyto žádosti předmětem rozhodnutí povolení ze dne 3. srpna 2000 a 1. března 2001. Pokud jde o podpory ze strany Společenství, uvedená vláda ve své žalobní odpovědi uplatňuje, že tyto podpory byly poskytnuty omylem.
- 71 Irská vláda krom toho tvrdí, že v minulosti došlo pouze k jedinému případu divoké skládky a že tato lokalita byla uvedena do pořádku před uplynutím lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001, takže na místě nezůstaly žádné stopy po zásahu do životního prostředí. Vzhledem k tomu, že původci nemohli být zjištěni, nemohli být potrestáni.

- 72 Komise ve své replice uplatňuje, že ze zevrubných informací obdržných od stěžovatelů, kteří měli pravidelné kontakty s Dublin Port Company, která byla příslušná pro poloostrov Poolbeg, a s Dublin Corporation, která byla příslušným orgánem pro nakládání s odpady, jakož i z fotografií, které předkládá, vyplývá, že k vykládkám odpadu docházelo až do začátku roku 2000 a že dotyčná lokalita byla irskými orgány skutečně uvedena do původního stavu teprve na konci téhož roku.
- 73 Irská vláda ve své duplice popírá tato tvrzení Komise a domnívá se, že fotografie předložené Komisí nedostačují k jejich prokázání.
- 74 Soudní dvůr jednak konstatuje, že irská vláda ve svých dopisech ze dne 12. prosince 2000 a 26. června 2001 připustila, že v minulosti docházelo v dotyčné oblasti ve velkém rozsahu k vykládkám suti, a uvedla, že tyto vykládky byly zarovnány, aby sloužily jako základ pro spojení kanalizačního potrubí. Tvrzení stěžovatelů a fotografie, které předložila Komise, jsou krom toho dostatečně přesné a zevrubné, takže se irská vláda nemůže, jak bylo připomenuto v bodech 42 až 47 tohoto rozsudku, omezit na tvrzení, že vytýkané skutečnosti nejsou prokázány, aniž by zevrubně a podrobně popřela údaje takto předložené Komisí a aniž by vlastní tvrzení podpořila konkrétními důkazy.
- 75 S ohledem na výše uvedené se Soudní dvůr domnívá, že bylo právně dostačujícím způsobem prokázáno, že příslušné orgány města Dublinu od roku 1997 do roku 2000 tolerovaly existenci nepovolených vykládek suti v zeleni nacházející se na poloostrově Poolbeg, aniž by zajistily ukončení této praxe či odstranění dotčeného odpadu. Uvedené orgány rovněž tolerovaly nepovolený provoz dvou zařízení na

zpracování odpadů na uvedeném poloostrově do 3. srpna 2000, respektive do 1. března 2001, kdy vyhověly žádostem o dotyčná povolení, aniž by zajistily, aby byl tento provoz ukončen a aniž byly uloženy sankce vůči provozovateli. Tato zařízení mimoto získala finanční podporu ze strany Společenství.

— Nepovolený provoz městských skládek v Tramore a v Kilbarry v hrabství Waterford (stížnost 1999/5008)

- 76 Z písemností a spisů předložených účastníky řízení vyplývá, že skládka v Tramore, která je provozována od 30. let, sousedí se zvláštním chráněným územím ve smyslu směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98) a že se částečně nachází v oblasti, která byla navržena jako místo národního dědictví a jako zvláštní chráněné území ve smyslu směrnice 92/43. Z uvedených písemností rovněž vyplývá, že žádost o povolení této skládky, která byla podána teprve dne 30. září 1998, vedla ke kladnému rozhodnutí EPA ze dne 25. září 2001.
- 77 Pokud jde o skládku v Kilbarry, která je provozována od počátku 70. let, tato skládka sousedí s mokřadem, jenž byl navržen jako místo přírodního dědictví, a zasahuje do bývalé oblasti vědeckého zájmu. Příslušná žádost o povolení podaná dne 30. září 1997 vedla ke kladnému rozhodnutí EPA ze dne 19. října 2001.
- 78 Nepovolený provoz těchto dvou skládek krom toho podle Komise způsobil značné škody na životním prostředí spočívající zejména v zásazích do přilehlých mokřadů a následném snížení jejich plochy.

- 79 Irská vláda ve svém dopise ze dne 30. listopadu 2000 zaslaném Komisi v odpověď na žádost o informace posledně uvedené tvrdí, že ke zmenšení mokřadu sousedícího se skládkou v Kilbarry došlo již deset let předtím. Pokud jde o tvrzené škody na životním prostředí, popírá tato vláda jakýkoli zásadní negativní dopad skládky v Tramore na přilehlé zvláštní chráněné území, naproti tomu ovšem připouští, že EPA dala najevo své obavy ohledně skládky v Kilbarry.
- 80 Irská vláda ve své žalobní odpovědi mimoto upřesňuje, že v důsledku změny hranic zvláštního chráněného území v Tramore, jejíž provedení zamýšlela Duchas, jež je příslušným orgánem pro ochranu přírody, již skládka do této oblasti nezasahuje. Uplatňuje mimoto, že veškeré škodlivé účinky na životní prostředí a zejména na různé ekologicky citlivé oblasti sousedící s dotčenými skládkami jsou nyní vhodným způsobem upraveny v rozhodnutích o povolení ze dne 25. září a 19. října 2001.
- 81 Soudní dvůr v tomto ohledu konstatuje, že irská vláda přiznává zásah skládky v Kilbarry do okolního mokřadu a následné zmenšení jeho plochy.
- 82 Pokud jde o skládku v Tramore, vyplývá z dopisu ze dne 29. května 2000, jejímž autorem je irský úřad příslušný pro ochranu přírody, že tento úřad vytýká radě hrabství Waterford jak zásahy této skládky do uvedeného zvláštního chráněného území, tak škody způsobené touto skládkou. Plán ochrany přijatý tímž orgánem dne 20. července 2000, který rovněž předkládá Komise, potvrzuje, že k zásahům do této oblasti docházelo po roce 1993 a tyto zásahy způsobily vážné poškození této oblasti a škody v prostorách sousedících s touto skládkou. Fotografie z května 2001, které předložila Komise, rovněž ukazují odpad ležící v sousedství této skládky a zasahující do okolní přírody.

83 Konečně potvrzují některá zjištění v kontrolních zprávách provedených v rámci řízení o povolení těchto dvou skládek a v samotných rozhodnutích o jejich povolení, jakož i různé specifické podmínky uložené těmito rozhodnutími, že provozem uvedených skládek došlo ke značným zásahům do životního prostředí, zejména podzemních vod. Účinné dodržování jednotlivých podmínek uložených v uvedených rozhodnutích mimoto zahrnuje přijetí prováděcích opatření a uskutečnění prací, takže pouhé udělení povolení nemohlo zaručit, že zásahy do životního prostředí vyplývající z provozu dvou dotčených skládek budou ukončeny. Toto zjištění je ostatně potvrzeno zejména výroční zprávou o stavu životního prostředí vypracovanou v říjnu 2002 radou hrabství Waterford v souladu s požadavky rozhodnutí o povolení týkajícího se skládky v Tramore.

84 S ohledem na výše uvedené se Soudní dvůr domnívá, že je právně dostačujícím způsobem prokázáno, že provoz městských skládek v Tramore a Kilbarry, které byly zřízeny v 30. a 70. letech, pokračoval bez povolení do 25. září a 19. října 2001, kdy EPA vyhověla žádostem o jejich povolení podaným dne 30. září 1998 a 30. září 1997. Je rovněž právně dostačujícím způsobem prokázáno, že uvedené skládky zasahovaly do citlivých mokřadů zvláštního ekologického zájmu, čímž došlo zejména ke zhoršení uvedených oblastí a zmenšení jejich plochy, a že způsobily značné škody na životním prostředí, které, jak vyplývá z předchozího bodu, nebyly zcela ukončeny na základě pouhé skutečnosti, že byla vydána výše uvedená povolení.

— Nepovolený provoz zařízení na zpracování odpadů v Lea Road a v Ballymorris v hrabství Laois (stížnost 1999/5112)

85 Komise uplatňuje, že místní příslušné orgány tolerovaly, že soukromý subjekt provozoval bez povolení od 80. let zařízení na zpracování odpadů ve zrušených lomech v Lea Road a v Ballymorris nedaleko Portarlinton v hrabství Laois, přičemž

se obě zařízení nacházela v povodí řeky Barrow, které se vyznačuje značným množstvím podzemní vody, a nezajistily ukončení a potrestání těchto činností.

- 86 Irská vláda v dopise zaslaném Komisi dne 28. listopadu 2000 uznala, že k nakládání s odpady v těchto dvou lokalitách skutečně docházelo bez požadovaného povolení, ve své žalobní odpovědi však uvádí, že rada hrabství Laois jí v září 2001 potvrdila, že veškeré činnosti byly na pozemku Lea Road mezitím ukončeny. Pokud jde o lokalitu Ballymorris, irská vláda uplatňuje, že EPA v únoru 2002 zveřejnila návrh rozhodnutí, jímž se požadované povolení zamítá.
- 87 Komise ve své replice popírá, že by nakládání s odpady prováděné v Lea Road bylo ukončeno. Předkládá v tomto ohledu různé zprávy vypracované v důsledku kontrolních návštěv lokality, z nichž jedna zpráva ze dne 6. června 2002 spolu s příloženými fotografiemi potvrzuje, že v lokalitě docházelo přinejmenším do uvedeného data ve velkém rozsahu k činnostem nakládání s odpady a jejich skladování. Komise rovněž předkládá různé kontrolní zprávy a fotografie prokazující rozsáhlost nakládání s odpady prováděného v Ballymorris.
- 88 Irská vláda ve své duplice došlé kanceláři Soudního dvora dne 10. ledna 2003 uvádí, že rozhodnutí týkající se žádosti o povolení ohledně lokality Ballymorris se očekává v březnu 2003.
- 89 S ohledem na výše uvedené se Soudní dvůr domnívá, že je právně dostačujícím způsobem prokázáno, že příslušné irské orgány tolerovaly, že soukromý subjekt od 80. let provozoval bez povolení dvě zařízení na zpracování odpadu značného rozsahu ve zrušených lomech v Lea Road a v Ballymorris nedaleko Portarlinton

v hrabství Laois, přičemž obě zařízení se nacházejí v povodí řeky Barrow, které se vyznačuje velkým množstvím podzemní vody, a nezajistily ukončení či potrestání těchto činností. V případě lokality Lea Road přetrvávala tato situace přinejmenším do 6. června 2002 a v případě lokality Ballymorris do 10. ledna 2003.

— Nepovolený provoz městských skládek v Drumnaboden, v Muckish a Glenalla v hrabství Donegal (stížnost 2000/4408)

- 90 Účastníci řízení nepopírají, že poté, co se městská skládka v Drumnaboden stala předmětem žádosti o povolení podané dne 30. září 1998 podle zákona z roku 1996, bylo rozhodnutím rady hrabství Donegal ze dne 26. dubna 1999 nařízeno uzavření této skládky. To vedlo tento orgán k rozhodnutí o pokračování provozu městských skládek v Muckish a Glenalla, k jejichž uzavření došlo krátce před 1. březnem 1999, dnem, od kterého musely všechny městské skládky podléhat žádosti o povolení podle uvedeného zákona. V důsledku toho byly obnoveny činnosti nakládání s odpady na obou těchto skládkách, ačkoli příslušné žádosti o povolení byly podány teprve 5. října 1999. Přes opožděnost těchto žádostí neměla EPA námitky proti pokračování činnosti těchto skládek.

— Nepovolené vykládky a ukládání odpadů v Carlingford Lough, Greenore, v hrabství Louth (stížnost 2000/4145)

- 91 Komise tvrdí, že irské orgány od roku 1990 tolerovaly nepovolené vykládky odpadů ze staveb a z demolic v oblasti ležící na břehu moře v Carlingford Lough, Greenore, v hrabství Louth, aniž by zajistily ukončení či potrestání těchto operací, či dokonce odstranění odpadů.

- 92 Irská vláda v dopise zaslaném Komisi dne 9. dubna 2001 uvedla, že Department of the Marine and Natural Resources měl za to, že otázka těchto odpadů byla vyřešena v rámci plánu místního rozvoje v průběhu přezkumu. Department of the Environment and Local Government krom toho zaslal Komisi kopii zprávy ze dne 23. října 2000, v níž jsou odpady uložené v Carlingford Lough označeny jako nepotřebný materiál z demolice.
- 93 Irská vláda ve své žalobní odpovědi nicméně tvrdí, že toto poslední posouzení je nesprávné. Z odběrů vzorků, ke kterým došlo na místě v průběhu ledna 2002 na žádost rady hrabství Louth, vyplynulo, že materiály přítomné v lokalitě byly tvořeny horninami a kamením, které pocházelo z lomu a bylo na tomto místě uloženo podnikem Greenore Port za účelem zhodnocení půdy, takže k odstranění odpadů nedošlo. Krom toho se v současné době uvažuje o použití tohoto materiálu v rámci stavby hráze.
- 94 Soudní dvůr v projednávaném případě konstatuje, že vyplývá z důkazů předložených Komisí, k nimž patří zejména dopisy stěžovatelů a Department of the Marine and Natural Resources, dvě kontrolní zprávy vypracované úředníky tohoto ministerstva na základě kontrol provedených v lokalitě v roce 1993 a v roce 1997, jakož i různé fotografie z ledna 2002, že dotčené odpady se skládají ze sutě z demolice a zejména z vyztuženého betonu a šrotu. Z uvedených důkazů rovněž právně dostačujícím způsobem vyplývá, že tyto odpady z demolice a stavby byly od roku 1990 soukromým subjektem bez povolení vykládány a ukládány v oblasti na břehu moře, v Carlingford Lough, a že tato situace byla příslušnými irskými orgány tolerována přinejmenším do ledna 2002, aniž by tyto orgány zajistily ukončení a potrestání těchto činností či bylo provedeno odstranění dotyčných odpadů.

— Sběr odpadů soukromými podniky bez povolení a bez registrace v Bray v hrabství Wicklow (stížnost 2000/4157)

95 Komise tvrdí, že městská rada v Bray v lednu 2000 rozhodla, že již nadále nebude zajišťovat sběr domácího odpadu, a vyzvala obyvatelstvo, aby se obrátilo na soukromé podniky provádějící sběr; jejichž seznam jim byl zaslán. Podle Komise však tyto podniky nebyly registrovány ani neměly povolení ve smyslu článku 12 směrnice, neboť toto ustanovení nebylo v irském právu provedeno.

96 Irská vláda ve svém dopise zaslaném Komisi dne 4. října 2000 uvádí jednak, že obec Bray vedla rejstřík podniků provádějících sběr na jejím území. Krom toho informuje Komisi o budoucím přijetí právní úpravy, která podrobí sběr odpadů v Irsku režimu povolení.

— Nepovolené ukládání odpadů v Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Bog a v Castletown v hrabství Waterford (stížnost 2000/4633)

97 Komise ve své žalobě tvrdí, že rada hrabství Waterford tolerovala přinejmenším do prosince 2001 nepovolené ukládání různých odpadů, zejména sutě ze stavby a demolice, v různých mokřadech v uvedeném hrabství, k nimž patří lokality Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Bog a Castletown, aniž by zajistila ukončení a potrestání těchto činností či dokonce odstranění těchto odpadů.

- 98 Irská vláda ve své žalobní odpovědi došlé Soudnímu dvoru dne 19. srpna 2002 tvrdí, že v době uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 byly veškeré vykládky v lokalitách Pickardstown, Castletown a Ballygunner Bog ukončeny. Krom toho rada hrabství Waterford podnikla kroky k odstranění odpadů uložených v prvních dvou uvedených lokalitách. Pokud jde o třetí uvedenou lokalitu, ta byla mezitím oseta trávou a podle uvedené rady neumožňuje odstranění odpadů uvedení dotyčného mokřadu do původního stavu. Irská vláda mimoto uplatňuje, že v lednu 2002 bylo zahájeno stíhání ohledně lokality Ballynattin poté, co příkaz této rady z června 2000, jímž bylo nařízeno ukončení veškeré vykládky a odstraňování odpadů, zůstal bez výsledku.
- 99 Komise předkládá na podporu své repliky fotografie ze září 2002, které poukazují na přítomnost odpadů z demolice v lokalitách Ballynattin, Pickardstown a Castletown, jakož i probíhající stavbu v první z těchto tří lokalit.
- 100 Irská vláda ve své duplice došlé Soudnímu dvoru dne 10. ledna 2003 uplatňuje, že k vykládkám odpadů v Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Bog a v Castletown docházelo na ploše představující 0,1, 0,8, 0,4, respektive 1 hektar, tedy 0,15 %, 27 %, 6 % a 17 % dotyčných mokřadů. V případě lokality Ballynattin bylo usnesením Circuit Court nařízeno odstranění odpadů, jakož i odstranění probíhající stavby, a v prosinci 2002 byla k uvedenému soudu podána žaloba směřující k trestnímu stíhání vlastníka lokality. Rada hrabství Waterford, která byla nedávno informována o nových vykládkách odpadů v lokalitě Castletown, vyjádřila svůj úmysl požadovat odstranění odpadů uložených v této lokalitě i v lokalitě Pickardstown.
- 101 S ohledem na výše uvedené se Soudní dvůr domnívá, že je právně dostačujícím způsobem prokázáno, že v různých mokřadech v hrabství Waterford, a to v lokalitách Ballynattin, Pickardstown, Ballygunner Bog a v Castletown, docházelo

z podnětu soukromých subjektů k ukládání zejména stavebního odpadu a odpadu z demolice a že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 nezajistily příslušné místní orgány ukončení a potrestání těchto vykládek ani odstranění dotyčných odpadů, přičemž tato situace mimoto přetrvávala i po podání této žaloby.

K porušení článků 9 a 10 směrnice

— Argumentace účastníků řízení

- ¹⁰² Komise uplatňuje, že podle článků 9 a 10 směrnice musejí být veškeré operace úpravy odpadů prováděny od roku 1977 na základě povolení. Takové povolení vydané za účelem provedení článku 4 směrnice, které má upřesnit podmínky, jež musí uvedené operace splnit za účelem ochrany životního prostředí, musí být nutně vydáno předem.
- ¹⁰³ Podle Komise byly v Irsku přesto provedeny četné operace úpravy komunálního odpadu bez povolení, což potvrzují například případy skládek v Powerstown, jakož i v Tramore a v Kilbarry, uvedené ve stížnostech 1999/4351, respektive 1999/5008.
- ¹⁰⁴ Krom toho trvalo vyřizování žádostí o povolení podaných podle zákona z roku 1996 a týkajících se existujících zařízení příliš dlouho, zatímco tato zařízení v průběhu řízení o povolení soustavně pokračovala v provozu. Odpověď, kterou zaslala irská vláda Komisi dne 23. února 2000, uvedla, že ze 137 žádostí o povolení tohoto druhu

nebylo k 2. únoru 2000 o 102 z nich rozhodnuto. V případě skládek v Muckish a v Glenalla, které byly uvedeny ve stížnosti 2000/4408, EPA dokonce tolerovala pokračování provozu i bez podání žádosti o povolení podané ve lhůtách stanovených uvedeným zákonem.

105 Irsko podle Komise rovněž neplní své povinnosti, když nepodrobuje městské skládky uzavřené před uplynutím uvedených lhůt řízení o povolení upravenému v článku 9 směrnice.

106 Pokud jde o úpravu odpadů soukromými subjekty, Komise tvrdí, že irské orgány na různých úrovních rovněž tolerují, že na mnoha místech země nadále pokračují nepovolené operace, aniž by zajistily jejich ukončení či potrestání, jak to vyplývá zejména z přezkumu stížností 1997/4705, 1997/4792, 1999/4478, 1999/4801, 1999/5112, 2000/4145 a 2000/4633. Sankce, ukládané výjimečně, krom toho postrádají jakýkoli odrazující účinek, jak potvrzuje zejména přezkum stížnosti 1997/4847. Bezohledné subjekty jsou tak pobízeny, aby na základě jednoduchého ekonomického výpočtu pokračovaly ve svých protiprávních činnostech, zatímco jejich konkurenti, kteří plní požadavky směrnice, jsou trestáni.

107 V případě žádostí o povolení nebo územní rozhodnutí ohledně existujících protiprávních zařízení tolerují příslušné irské orgány mimoto i pokračování v dotýcných činnostech, neboť udělené povolení se v takových případech vztahovalo i na dřívější nesrovnalosti, jak vyplývá zejména z přezkumu stížností 1997/4792, 1999/4478, 1999/4801, 1999/5112 a 2000/4145. V případě uvedeném ve stížnosti 1997/4705 EPA dokonce připustila, že zasypání provedené v mokřadu představuje využití odpadu a že za této okolnosti není podle vnitrostátního práva žádné povolení nezbytné.

- 108 Irská vláda ve své žalobní odpovědi uplatňuje, pokud jde o operace týkající se komunálního odpadu, že na konci září 2001 muselo povolení podléhat pouze čtrnáct městských skládek, které byly v provozu, a že situace byla ke dni 29. listopadu 2002, kdy bylo uděleno poslední povolení, zcela v pořádku. Doba vyřízení žádostí je vzhledem k přílivu obdobných žádostí týkajících se existujících zařízení, složitosti spisů a náročnosti povolovacího procesu v tomto ohledu normální. Pokud jde o případ skládky v Glenalla a v Muckish, šlo o výjimku.
- 109 Článek 9 směrnice mimoto podle irské vlády nevyžaduje, aby uzavřené zařízení před uplynutím lhůty stanovené právními předpisy, v níž musí být žádost o povolení podána, zpětně podléhalo povolení.
- 110 Pokud jde o odpady upravované v soukromém sektoru, uvedená vláda popírá, že by existovala obecná tendence irských orgánů tolerovat nepovolené operace. Mezi květnem 1998 a srpnem 2002 bylo podáno 651 žádostí o povolení k provozu týkajících se existujících nebo plánovaných činností a bylo vydáno 384 povolení.
- 111 Zákon z roku 1996 krom toho stanoví přiměřené pokuty a tresty odnětí svobody a porušení ustanovení tohoto zákona jsou skutečně trestána. Irská vláda ve své žalobní odpovědi došlé Soudnímu dvoru dne 19. srpna 2002 tvrdí, že z informací, které nepředkládá, avšak které jí sdělilo 33 z 34 příslušných místních orgánů, vyplývá, že od května 1996 bylo sepsáno více než 930 protokolů, kterými bylo nařízeno ukončení nepovolených operací a přesun dotyčných odpadů do povoleného zařízení, jakož i 76 protokolů nařizujících jiné akce, zatímco uvedené orgány vedly 111 řízení od roku 1998, přičemž 84 řízení stále probíhá. Pokud jde o EPA, zahájila 14 řízení podle zákona z roku 1996.

- 112 Soudy rovněž podle irské vlády několikrát rozhodly o odsouzení. Na podporu tohoto tvrzení předkládá irská vláda rozsudek High Court ze dne 31. července 2002, jímž se protiprávně jednající subjekty odsuzují k obnově lokality nacházející se v hrabství Wicklow, na níž byly protiprávně skladovány nebezpečné odpady z nemocnic. Dovolává se rovněž na rozsudku vydaného Naas District Court, kterým byly vyneseny tři tresty odnětí svobody za protiprávní držení odpadů.
- 113 Pokud jde o konkrétní případy uvedené ve stížnostech zaslaných Komisi, irská vláda zpochybňuje v rozsahu, v němž jsou tyto skutečnosti relevantní v rámci projednávané žaloby, že by irské orgány byly nečinné. Směrnice ostatně nezakazuje, aby operace využití, které nezpůsobí žádnou výraznou škodu na životním prostředí, pokračovaly během řízení o povolení. Pokud jde o dopis EPA ze dne 20. března 1998, ten pouze odrážel stav irských právních předpisů v dané době, neboť činnosti využití odpadu podléhaly povolení pouze podle Waste Management (Licensing) (Amendment) Regulations 1998, které vstoupily v platnost dne 19. května 1998.

— Závěry Soudního dvora

- 114 Úvodem je třeba podotknout, že v Irsku podléhaly městské odpady režimu povolení teprve od přijetí zákona z roku 1996 a jeho prováděcích nařízení. Pokud jde o odpady, s nimiž nakládají soukromé subjekty, podléhalo podle některých tvrzení irské vlády jejich odstraňování takovému režimu od roku 1980, zatímco jejich využití teprve od roku 1998.

- 115 Jak vyplývá z bodů 22 a 23 tohoto rozsudku, směřuje žaloba k určení, že Irsko ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 neplnilo své povinnosti vyplývající z článků 9 a 10 směrnice, totiž zajistit, aby veškerá úprava odpadů probíhala skutečně na základě povolení.
- 116 V tomto ohledu je nutné bez dalšího připomenout, že podle článku 249 třetího pododstavce ES jsou směrnice závazné pro každý stát, kterému jsou určeny, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo. V projednávaném případě přitom články 9 a 10 směrnice ukládají členským státům jasně a jednoznačně formulované povinnosti k dosažení určitého výsledku, podle nichž podniky a zařízení, které odstraňují nebo využívají odpady na území těchto států, musejí získat povolení. Z toho plyne, že členský stát splní své povinnosti vyplývající z těchto ustanovení teprve tehdy, pokud vedle správného provedení této směrnice do vnitrostátního práva mají dotyčné subjekty takto požadované povolení [viz obdobně, pokud jde o předchozí povolení k provozu spaloven uvedených v článku 2 směrnice Rady 89/369/EHS ze dne 8. června 1989 o předcházení znečišťování ovzduší z nových spaloven komunálního odpadu (Úř. věst. L 163, s. 32; Zvl. vyd. 15/01, s. 349), rozsudek ze dne 11. července 2002, Komise v. Španělsko, C-139/00, Recueil, s. I-6407, bod 27].
- 117 Jak podotkl generální advokát v bodech 27 až 29 svého stanoviska, přísluší tedy členským státům, aby se ujistily, že je zavedený režim povolení skutečně používán a dodržován, zejména prováděním vhodných kontrol za tímto účelem a zajištěním ukončení a účinného potrestání operací prováděných bez povolení.
- 118 Krom toho je třeba podotknout, že režimy povolení uvedené v člancích 9 a 10 směrnice mají, jak vyplývá ze samotného znění těchto ustanovení, umožnit správné použití článku 4 této směrnice, zejména zajištěním, aby operace odstraňování a využívání odpadů prováděné na základě těchto povolení splňovaly různé

požadavky stanovené posledně uvedeným ustanovením. Uvedená povolení musejí za tímto účelem obsahovat určité množství upřesnění a podmínek, jak je výslovně stanoveno v článku 9 směrnice ohledně operací odstraňování odpadů. Z toho plyne, že povolovací mechanismy uvedené v těchto člancích 9 a 10 musejí stanovit nezbytnost předchozího povolení pro všechny operace odstraňování a využití odpadů (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 14. června 2001, Komise v. Belgie, C-230/00, Recueil, s. I-4591, bod 16). V rozporu s tím, co tvrdí irská vláda, nemůže mít tedy pouhé podání žádosti o povolení za následek dosažení souladu takových operací s požadavky uvedených ustanovení.

- 119 V tomto ohledu nelze v rámci projednávané žaloby přijmout argument irské vlády, že skutečné používání režimu povolení zavedeného vnitrostátními předpisy vyžadovalo přechodné období, během něž musejí existující zařízení smět zůstat v provozu.
- 120 Podle článku 13 směrnice 75/442 totiž byly členské státy povinny přijmout nezbytná opatření pro dosažení souladu s touto směrnicí ve lhůtě dvaceti čtyř měsíců od jejího oznámení. V tomto ohledu je třeba podotknout, že články 9 a 10 směrnice nahradily článek 8 směrnice 75/442 a ve snaze o kontinuitu již existujících povinností tyto povinnosti, které již stanovily režim povolení pro zařízení na úpravu, skladování a ukládání odpadů, zpřísnily (viz v tomto smyslu zejména výše uvedený rozsudek San Rocco, bod 37).
- 121 Bylo tedy věcí irské vlády, aby včas zahájila řízení nezbytná nejprve pro provedení článku 8 směrnice 75/442 a poté článků 9 a 10 směrnice do vnitrostátního právního řádu, tak aby tato řízení byla ukončena ve lhůtách stanovených těmito směrnicemi a aby byly splněny povinnosti jasně a jednoznačně formulované v uvedených ustanoveních, tedy aby dotyčné operace byly uskutečňovány pouze na základě

požadovaných povolení. Vzhledem k tomu, že prováděcí opatření byla Irskem přijata opožděně, nelze se jich dovolávat k odůvodnění nesplnění povinnosti (viz obdobně rozsudek ze dne 18. června 2002, Komise v. Francie, C-60/01, Recueil, s. I-5679, body 33, 37 a 39).

- 122 S ohledem na tyto úvodní poznámky je třeba konstatovat, že pokud jde o městské skládky, z bodu 108 tohoto rozsudku vyplývá, že irská vláda sama připustila, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 nemělo čtrnáct činných skládek povolení.
- 123 Irská vláda rovněž připouští, že v době uplynutí uvedené lhůty bylo soustavnou praxí irské vlády tolerovat, že existující zařízení pokračovala ve svých činnostech v průběhu období od data, ke kterému byla podána žádost o povolení, do data, kdy bylo přijato rozhodnutí vydané na základě přezkumu této žádosti. Jak vyplývá z bodu 84 tohoto rozsudku, bylo tomu tak zejména v případě skládek v Tramore a v Kilbarry.
- 124 V tomto ohledu krom toho z různých dokumentů předložených Soudnímu dvoru vyplývá, že v téže době uplynulo v praxi poměrně hodně času, než ve vztahu k takovýmto existujícím zařízením bylo vydáno rozhodnutí o povolení nebo zamítnutí, přičemž irská vláda ve svém dopise zaslaném Komisi dne 30. listopadu 2000 sama uznala znepokojující charakter těchto lhůt.
- 125 Článek nazvaný „Waste Licensing 1997-2002: Lessons from the Application process“ uveřejněný v roce 2002 v *Irish Planning and Environmental Law Journal*, předložený irskou vládou, uvádí průměrnou délku řízení o přezkoumání žádosti o povolení 808

dnů. Z bodu 84 tohoto rozsudku vyplývá, že povolení týkající se městských skládek v Tramore a v Kilbarry, které byly zřízeny již v 30. a 70. letech, bylo vydáno teprve na konci řízení trvajících 36, respektive 48 měsíců, ačkoli z uvedených skládek pocházely ve značném rozsahu látky škodlivé pro životní prostředí a zásahy do lokalit zvláštního ekologického zájmu.

- 126 Podle výše uvedeného článku jsou hlavními příčinami takových průtahů extrémně vysoký počet současně podaných žádostí týkajících se existujících lokalit, které měly nepříznivou polohu a byly málo kontrolovány, jakož i zjevný personální nedostatek na straně EPA. Pokud však, jak podotkl generální advokát v bodě 75 svého stanoviska, členský stát již přibližně dvacet let neplní svou povinnost dosáhnout výsledku stanoveného článkem 9 směrnice, musí učinit vše, aby toto nesplnění povinnosti co nejrychleji napravil.
- 127 Z výše uvedeného vyplývá, že Irsko ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 dosud nesplnilo svou povinnost, k níž bylo zavázáno od roku 1977, zajistit, aby veškeré městské skládky měly požadované povolení. Takové nesplnění povinnosti, které je zároveň výsledkem nadmíru opožděného provedení článku 9 směrnice, soustavného nevyžadování ukončení nepovolených existujících činností v průběhu řízení o povolení a neexistence vhodných opatření k zajištění, aby zařízení podléhala konečně zavedenému vnitrostátnímu režimu, má k uvedenému datu obecný a zároveň trvalý charakter.
- 128 Pokud jde o městské skládky, které byly zrušeny před uplynutím lhůt stanovených pro podání žádosti o povolení podle zákona z roku 1996 a jeho prováděcích nařízení, postačí konstatovat, že Komise netvrdila, že těmito předpisy byla směrnice nesprávně provedena z důvodu, že nebylo stanoveno, že tyto skládky musely podléhat povolení. Jak vyplývá z bodu 22 tohoto rozsudku, Komise naopak jak

během postupu před zahájením soudního řízení, tak v řízení před Soudním dvorem zdůrazňovala, že s výjimkou článku 12 směrnice směřuje její žaloba nikoli proti nesprávnému provedení této směrnice, nýbrž proti nedostatkům při konkrétním použití vnitrostátních předpisů přijatých k provedení této směrnice. Za těchto podmínek nemůže Komise v rámci projednávané žaloby trvat na tom, aby bylo konstatováno, že Irsko nesplnilo svou povinnost z důvodu, že jeho správní orgány opomenuly v rámci provádění zákona z roku 1996 a jeho prováděcích nařízení, který nestanoví takovou možnost, podřídit takové zrušené skládky povolovacímu procesu upravenému v článku 9 směrnice.

129 Pokud jde o úpravu odpadů soukromými subjekty, Soudní dvůr se domnívá, že jak vyplývá ze zjištění učiněných v bodech 60, 63, 68, 75, 89, 94 a 101 tohoto rozsudku, řada irských místních orgánů tolerovala nepovolené operace týkající se značných množství odpadů na mnoha místech, často po velmi dlouhou dobu, aniž by přijala opatření vhodná k zajištění ukončení těchto operací, jakož i k jejich účinnému potrestání a k zabránění tomu, aby se opakovaly.

130 Z uvedených zjištění rovněž vyplývá, že tento přístup přetrvával i ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001.

131 Jak jednak vyplývá z bodů 118 a 119 tohoto rozsudku, okolnost, že žádost o povolení byla případně podána ve vztahu k existujícímu zařízení, v žádném případě neumožňuje domnívat se, v rozporu s praxí irských orgánů, že byly splněny požadavky článku 9 nebo článku 10 směrnice, ani že by pokračování dotčených činností mohlo být během řízení o povolení tolerováno.

- ¹³² Krom toho, jak právem uplatňuje Komise, okolnost, že ve dvou z konkrétních přezkoumávaných situací uvedených v bodech 63 a 75 tohoto rozsudku bylo povolení nakonec vydáno před uplynutím lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001, nemá vliv na skutečnost, že nebyla uložena žádná sankce za minulost ve vztahu k dotčeným nepovoleným operacím, ani na konstatování, že v rozhodné době v Irsku existovala obecná tendence příslušných místních orgánů tolerovat situace nedodržování uvedených ustanovení.
- ¹³³ Tento tolerantní postoj, který, jak podotkl generální advokát v bodě 121 svého stanoviska, poukazuje na správní problém značného rozsahu, představuje dostatečný stupeň obecnosti a trvalosti, aby bylo možné dovodit existenci praxe přičitatelné irským orgánům, která spočívá v nezajištění správného provedení článků 9 a 10 směrnice.
- ¹³⁴ Toto posouzení je ostatně potvrzeno různými dokumenty předloženými Komisí. Zejména z jedné analytické a číslly doložené studie nazvané „*Strategic review & outlook for Waste Management capacity and the impact on the Irish Economy*“ z července 2002 vyplývá, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 byla irská síť zařízení na odstraňování odpadů téměř přetížená a že tato situace byla doprovázena výskytem značného množství protiprávních skládek a ukládání odpadů. Stejně zjištění je učiněno v dokumentu nazvaném „*National Waste management strategy*“, předloženém irské vládě v lednu 2002 The Institution of the Engineers of Ireland, který zdůrazňuje, že po celém irském území jsou roztroušeny stovky, ne-li tisíce protiprávních skládek.
- ¹³⁵ Pokud jde konkrétněji o hrabství Wicklow, články v tisku uveřejněné mezi 8. prosincem 2001 a 9. dubnem 2002, jakož i zpráva rady uvedeného hrabství

ze dne 7. září 2001, potvrzují zejména, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v uvedeném odůvodněném stanovisku bylo v tomto hrabství napočítáno téměř sto protiprávních lokalit, z nichž některé byly značně rozsáhlé a obsahovaly nebezpečné odpady pocházející zejména z nemocnic.

- 136 Vzhledem k tomu, že Komise předložila dostatek důkazů prokazujících, že irské úřady zachovávaly obecný a trvalý postoj tolerance vůči řadě situací představujících porušení požadavků uvedených v člancích 9 a 10 směrnice, aniž by zajistily jejich účinné ukončení a potrestání, přísluší Irsku, jak vyplývá z bodů 42 až 47 tohoto rozsudku, aby zevrubně a podrobně zpochybnilo tyto důkazy a důsledky, které z nich vyplývají.
- 137 Je nutné mít za to, že Irsko v projednávaném případě tento požadavek nesplnilo, když se omezilo na formulaci obecných jinak nepodložených tvrzení, jako jsou tvrzení uvedená v bodech 110 až 112 tohoto rozsudku, a na předložení soudního rozhodnutí, které vzhledem k tomu, že bylo vydáno po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001, nemůže být ostatně relevantní pro posouzení postoje irských úřadů v uvedené době.
- 138 Ve své duplice došlé Soudnímu dvoru dne 10. ledna 2003 irská vláda krom toho sama uvedla, že nedávno zahájila různé iniciativy za účelem posílení soudržného přístupu při zavádění ekologických norem, zahrnující zejména poskytování finančních prostředků místním orgánům, které jim umožní bdít nad dodržováním uvedených norem, podřízení těchto orgánů systému péče o životní prostředí vypracovanému EPA, strukturovanější a účinnější přístup v oblasti kontrol, vypracování návrhu zákona obsahujícího přísnější ustanovení v oblasti životního prostředí a zřízení specializovaného úřadu v této oblasti. V článku uveřejněném dne 14. srpna 2002 v *Irish Times*, který předkládá Komise, se rovněž uvádí, že irský

ministr životního prostředí uvedl, že vytvoření takového úřadu patří s ohledem na zjevnou nezbytnost zajištění přísnějšího a soustavnějšího dodržování předpisů týkajících se odpadů mezi jeho priority.

- 139 Z výše uvedeného a ze zjištění učiněného v bodě 127 tohoto rozsudku vyplývá, pokud jde o městské skládky, že je právně dostačujícím způsobem prokázáno, že Irsko ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 obecným a trvajícím způsobem neplnilo svou povinnost zajistit správné provedení článků 9 a 10 směrnice, takže žalobnímu důvodu Komise musí být v tomto ohledu vyhověno.

K porušení článku 12 směrnice

— Argumentace účastníků řízení

- 140 Komise uplatňuje, že Waste Management (Collection Permit) Regulations 2001 (dále jen „Regulations 2001“), které jí byly oznámeny dne 27. září 2001, provádějí článek 12 směrnice opožděně a zároveň nedostatečně. Regulations 2001 totiž stanoví lhůtu pro podání žádosti o povolení do 30. listopadu 2001. S výhradou podání žádosti o povolení před tímto datem byly dotyčné subjekty mimoto oprávněny pokračovat ve svých činnostech až do ukončení řízení. Toto opožděné provedení mělo za následek, že podniky zajišťující sběr a přepravu odpadů byly vyňaty z jakéhokoli požadavku povolení nebo registrace, jak potvrzují zejména skutečnosti uvedené ve stížnosti 2000/4157.

- 141 Podle irské vlády zajišťují Regulations 2001 správné provedení článku 12 směrnice a ukončily neplnění povinnosti. Pokud jde o přechodná opatření uváděná Komisí, irská vláda tvrdí, že podání žádosti o povolení odpovídá přinejmenším registraci ve smyslu uvedeného článku 12, již se totiž rozumí formální oznámení orgánu, aniž by bylo zapotřebí předchozího splnění podmínek. Krom toho konkrétní případ uvedený Komisí není nesplněním povinností Irska.

— Závěry Soudního dvora

- 142 Článek 12 směrnice zejména stanoví, že zařízení nebo podniky, které profesionálně sbírají nebo přepravují odpad, musí být, pokud nejsou subjektem povolení, registrovány u příslušných orgánů.
- 143 Irská vláda nepopírá tvrzení Komise, že režim povolení, který byl opožděně zaveden Regulations 2001, stanoví, že od 30. listopadu 2001 bude sběr odpadu prováděn v souladu s ustanoveními povolení vydaného místním orgánem a že každá žádost o povolení týkající se existujících činností musí být podána před tímto datem.
- 144 Z toho plyne, že ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 ještě sběr odpadů nepodléhal povinnosti mít povolení nebo být registrován. Krom toho, i kdyby všechny dotyčné subjekty podaly žádost

o povolení podle Regulations 2001 před tímto datem, což nebylo irskou vládou prokázáno, nemůže být podání takové žádosti, v rozporu s tvrzením irské vlády, považováno za rovnocenné s registrací ve smyslu článku 12 směrnice, a splňovat tudíž požadavky tohoto ustanovení. Toto ustanovení totiž členským státům ukládá, aby provedly volbu mezi systémem povolení nebo registračním řízením, a Irsko se pro toto druhé řešení nerozhodlo.

- ¹⁴⁵ Z výše uvedeného vyplývá, že žalobnímu důvodu Komise musí být vyhověno v rozsahu, v němž směřuje k určení, že Irsko nesprávně provedlo článek 12 směrnice.

K porušení článku 5 směrnice

— Argumentace účastníků řízení

- ¹⁴⁶ Komise tvrdí, že Irsko nepřijalo vhodná opatření pro vybudování jednotné a přiměřené sítě zařízení na odstraňování odpadů, jelikož řada zařízení funguje bez povolení, což mimoto vede k zásahům do životního prostředí, jak například potvrzují případy skládek v Tramore a v Kilbarry uvedené ve stížnosti 1999/5008.

147 Nepřiměřený charakter irské sítě na odstraňování odpadů vyplývá rovněž ze skutečnosti, že tato síť dosáhla prahu přetíženosti, což ostatně přispělo k výskytu rozsáhlých protiprávních vykládek odpadů.

148 Irská vláda popírá jakékoli porušení článku 5 směrnice. Komise jednak podle jejího názoru neprokázala neexistenci systému povolení v souladu s článkem 9 této směrnice ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001. Krom toho, aby byl pojem „přiměřený“ vykládán jako označující dostupný prostor dostačující pro pokrytí současných potřeb členského státu ohledně odstraňování odpadů, nejsou různé dokumenty předložené Komisí k prokázání údajné nedostatečné kapacity odstraňovat odpady v Irsku průkazné. Komise zejména neprokázala, že odpady nemohly být odstraňovány z důvodů nedostatečné kapacity skládek, a okolnost, že některé skládky se blížily stavu přetížení, není neobvyklá. Krom toho opomněla zohlednit faktory jako možnost rozdělení kapacity odstraňování odpadů mezi místní orgány nebo rozšíření existujících skládek, plány na otevření nových skládek ve fázi přezkumu nebo rozvoj nové infrastruktury pro využití odpadů.

— Závěry Soudního dvora

149 Vybudování jednotné a přiměřené sítě zařízení na odstraňování odpadů s využitím nejlepší dostupné technologie nevyžadující nadměrné náklady, která umožní odstraňování odpadů v jednom z nejbližších vhodných zařízení, spadá podle článku 5 směrnice mezi cíle sledované touto směrnicí (rozsudek ze dne 1. dubna 2004, Commune de Braine-le-Château a další, C-53/02 a C-217/02, Recueil, s. I-3251, bod 33).

- 150 Podle čl. 9 odst. 1 prvního pododstavce směrnice musí každá organizace nebo podnik, který provádí odstraňování odpadů, získat povolení „v zájmu provedení článků 4, 5 a 7“ této směrnice. Tento výraz znamená, že provedení článku 5 směrnice má být uskutečněno zejména vydáváním individuálních povolení (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Commune de Braine-le-Château a další, body 40, 41 a 43).
- 151 Jak přitom vyplývá z bodu 139 tohoto rozsudku, Irsko ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 neplnilo obecným a trvajícím způsobem svou povinnost zajistit správné provedení článku 9 směrnice, když tolerovalo fungování velkého množství nepovolených zařízení na odstraňování odpadů.
- 152 Jak právem tvrdí Komise, tato okolnost postačuje k závěru, že Irsko k uvedenému datu nesplnilo povinnosti stanovené v článku 5 směrnice.
- 153 Jak totiž vyplývá z bodů 118, 149 a 150 tohoto rozsudku, režim povolení upravený v článku 9 směrnice má zajistit, aby odstraňování odpadů splňovalo různé cíle sledované touto směrnicí. Za tímto účelem musejí povolení, jak vyplývá ze znění tohoto ustanovení, obsahovat řadu požadavků týkajících se zejména druhů a množství odpadů, technické požadavky, bezpečnostní opatření, která je třeba přijmout, místo odstraňování a metodu úpravy.
- 154 Společně s plány pro nakládání s odpady uvedenými v článku 7 směrnice tedy představují ustanovení, která musejí být obsažena v individuálních povoleních,

nezbytnou podmínku vybudování jednotné a přiměřené sítě zařízení na odstraňování odpadů podle článku 5 téže směrnice s využitím, jak stanoví toto poslední uvedené ustanovení, zejména nejlepší dostupné technologie, která nevyžaduje nadměrné náklady, jakož i s přihlédnutím k zeměpisným podmínkám a potřebám specializovaných zařízení pro určité druhy odpadu, přičemž tato síť musí umožňovat odstraňování odpadů v nejbližším vhodném zařízení s použitím co nejvhodnějších metod a technologií k zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

155 Z dokumentů předložených Komisí, zejména ze zprávy uvedené v bodě 92 stanoviska generálního advokáta a ze studie z července 2002 uvedené v bodě 134 tohoto rozsudku, mimoto vyplývá, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001, byla irská síť zařízení na odstraňování odpadů celkem přetížena a nestačila vstřebávat odpady vyrobené v tomto členském státě. Z uvedených dokumentů krom toho vyplývá, že tato situace byla doprovázena výskytem značného množství protiprávních skládek a ukládání odpadů napříč celou zemí.

156 Je tedy nutno konstatovat, že přesné a zevrubné informace obsažené v těchto různých dokumentech nebyly Irskem zevrubně a podrobně zpochybněny, neboť se Irsko omezilo na velice obecné zpochybnění jejich průkaznosti, čímž tedy nesplnilo požadavky připomenuté v bodech 42 až 47 tohoto rozsudku.

157 Za těchto podmínek je namíste konstatovat, že Irsko ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 nepřijalo vhodná opatření pro vybudování jednotné a přiměřené sítě zařízení na odstraňování odpadů, která, jak vyplývá z článku 5 směrnice, musí na celém území Společenství umožnit, aby dosáhlo

soběstačnosti v odstraňování odpadu, a členským státům, aby se tomuto cíli individuálně přibližovaly.

- 158 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobnímu důvodu Komise vycházejícímu z porušení článku 5 směrnice musí být vyhověno.

K porušení článku 4 směrnice

— Argumentace účastníků řízení

- 159 Komise tvrdí, že delší neexistence funkčního režimu povolení v souladu s články 9 a 10 směrnice sama o sobě postačuje k prokázání, že Irsko nepřijalo nezbytná opatření, aby zajistilo, že odpady se budou využívat nebo odstraňovat bez ohrožení lidského zdraví a aniž by byly používány postupy nebo metody, jež by mohly zasahovat do životního prostředí, jak bylo povinno podle článku 4 prvního pododstavce směrnice.
- 160 Vzhledem k tomu, že toto posledně uvedené ustanovení musí být vykládáno v souladu se zásadami obezřetnosti a prevence, při jeho porušení nemusí nutně dojít ke vzniku skutečné škody. V projednávaném případě, jak vyplývá zejména z šetření ohledně stížností 1997/4705, 1997/4792, 1999/4801, 1999/5008, 2000/4408, 2000/4145 a 2000/4633, protiprávní operace uvedené v těchto stížnostech skutečně způsobily řadu škod v lokalitách zvláštního zájmu, jakož i konkrétní škody na

životním prostředí, aniž by Irsko přijalo nezbytná opatření k jejich nápravě, zejména aniž by dbalo na obnovu těchto míst a vhodně odstranilo nebo využilo odpady protiprávně uložené v těchto lokalitách.

- 161 Irská vláda dosud nesplnila svou povinnost zakázat ukládání a nekontrolované odstraňování odpadů podle článku 4 druhého pododstavce směrnice.
- 162 Pokud jde o první pododstavec uvedeného článku 4, irská vláda se domnívá, že Komise neprokázala neexistenci systému povolení v souladu s článkem 9 směrnice ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 ani existenci konkrétních zásahů do životního prostředí přičitatelných irským orgánům. Směrnice mimoto nebrání povolení skládek odpadů v ekologicky citlivých oblastech.
- 163 Komise rovněž neprokázala, že irské orgány neupravovaly přetrvávající problémy vycházející z dřívějších činností. Vhodná opatření byla stanovena v povoleních vydávaných ve vztahu k existujícím lokalitám, jako byly lokality v Kilbarry a v Tramore, jakož i v Drumnaboden, uvedené ve stížnosti 1999/5008, respektive ve stížnosti 2000/4408, zatímco v čl. 22 odst. 7 písm. h) zákona z roku 1996 bylo upraveno zjištění a hodnocení skládek zavřených před zavedením povinnosti získat povolení, takže mohla být přijata případná opatření na uvedení do původního stavu s přihlédnutím ke vztahu nákladů a užitku.
- 164 Komise nadto neprokázala porušení článku 4 druhého pododstavce směrnice ke dni uplynutí lhůty stanovené v uvedeném odůvodněném stanovisku.

— Závěry Soudního dvora

- ¹⁶⁵ Je třeba připomenout, že povinnost odstraňovat odpady bez ohrožení lidského zdraví a bez poškozování životního prostředí je součástí cílů politiky Společenství v oblasti životního prostředí a že článek 4 směrnice směřuje zejména k provedení zásady prevence, která je obsažena v čl. 174 odst. 2 prvním pododstavci druhé větě ES, podle nějž Společenství a členskými státy přísluší předcházet, snižovat a pokud možno odstraňovat možné zdroje znečištění a škodlivin u zdroje přijetím opatření, která jsou způsobilá vyloučit známá rizika (viz rozsudky ze dne 5. října 1999, *Lirussi a Bizzaro*, C-175/98 a C-177/98, Recueil, s. I-6881, bod 51, a ze dne 4. července 2000, *Komise v. Řecko*, C-387/97, Recueil, s. I-5047, bod 94).
- ¹⁶⁶ Uvedený článek 4 uvádí jednak různé cíle, které členské státy musejí dodržovat při výkonu konkrétních povinností, které pro ně vyplývají z jiných ustanovení směrnice (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 23. února 1994, *Comitato di coordinamento per la difesa della cava a další*, C-236/92, Recueil, s. I-483, bod 12).
- ¹⁶⁷ V tomto ohledu z čl. 9 odst. 1 prvního pododstavce a z článku 10 směrnice vyplývá, že „v zájmu provedení“ článku 4 této směrnice musí každá organizace nebo podnik, který provádí odstraňování nebo využití odpadů, získat povolení. Jak bylo připomenuto v bodě 150 tohoto rozsudku, tento výraz znamená, že provedení článku 5 směrnice má být uskutečněno zejména vydáváním individuálních povolení (výše uvedený rozsudek *Commune de Braine-le-Château a další*, body 41 a 43).

- 168 Krom toho i když sice čl. 4 první pododstavec směrnice neupřesňuje konkrétní obsah opatření, která musejí být přijata, aby bylo zajištěno odstraňování odpadů bez ohrožení lidského zdraví a poškozování životního prostředí, toto ustanovení, které obsahuje autonomní povinnosti ve vztahu k povinnostem vyplývajícím z jiných ustanovení směrnice, však zavazuje členské státy, pokud jde o cíl, jehož má být dosaženo, přičemž jim ponechává určitý prostor pro uvážení při hodnocení nezbytnosti takových opatření (výše uvedené rozsudky San Rocco, bod 67, a ze dne 4. července 2000, Komise v. Řecko, body 55 a 58).
- 169 Sice není v zásadě možné vyvodit přímo z neslučitelnosti faktické situace s cíli stanovenými v čl. 4 prvním pododstavci směrnice, že dotýčný členský stát nutně nesplnil povinnosti uložené tímto ustanovením, totiž nepřijal nezbytná opatření, aby zajistil odstraňování odpadů bez ohrožení lidského zdraví a bez poškozování životního prostředí, je nicméně nesporné, že přetrvávání takové faktické situace, zejména pokud vede k značnému poškození životního prostředí během delší doby bez zásahu příslušných orgánů, může ukázat, že členské státy překročily prostor pro uvážení, který jim toto ustanovení svěřuje (výše uvedený rozsudek San Rocco, body 67 a 68).
- 170 V projednávaném případě je prokázáno, že jak vyplývá z bodu 139 tohoto rozsudku, Irsko ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001, obecným a trvajícím způsobem neplnilo svou povinnost zajistit správné provedení článků 9 a 10 směrnice.
- 171 Jak podotkl generální advokát v bodě 98 svého stanoviska, tato okolnost dostačuje k prokázání toho, že Irsko rovněž obecným a trvajícím způsobem neplnilo požadavky článku 4 směrnice, který je úzce spjat s jejími články 9 a 10.

- 172 Jednak totiž, jak bylo připomenuto v bodech 118 a 167 tohoto rozsudku, režim povolení uvedený v člancích 9 a 10 směrnice má zajistit, aby odstraňování a využívání odpadů prováděné na základě takových povolení splňovalo cíle uvedené v čl. 4 prvním pododstavci této směrnice. Uvedená povolení musejí za tímto účelem nezbytně obsahovat řadu ustanovení, jak je výslovně předvídá článek 9 směrnice, který se v tomto ohledu odvolává zejména na druhy a množství odpadů, technické požadavky, bezpečnostní opatření, která je třeba přijmout, místo odstraňování a metodu úpravy. Z toho plyne, že kontrola vykonávaná na místě takových žádostí o povolení a požadavků, podmínek a závazků, které tato povolení zahrnují, tak představují prostředky k dosažení cílů uvedených v uvedeném prvním pododstavci.
- 173 Krom toho z čl. 4 druhého pododstavce směrnice vyplývá, že členské státy musejí zejména zakázat jakékoli nekontrolované odstraňování odpadů.
- 174 V projednávaném případě je obecné a trvalé neplnění povinností vyplývajících z článku 4 směrnice, které již bylo prokázáno z důvodu nesplnění požadavků stanovených v člancích 9 a 10 této směrnice, mimoto v určitých konkrétních situacích uvedených Komisí doprovázeno nesplněním specifitější povinnosti připomenuté v bodech 168 a 169 tohoto rozsudku.
- 175 Z bodů 54, 55, 84, 94 a 101 tohoto rozsudku totiž vyplývá, že Irsko ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 za faktické situace, která

nebyla trvale v souladu s cíli čl. 4 prvního pododstavce směrnice a která vedla ke značnému poškození životního prostředí, nepřijalo nezbytná opatření pro zajištění, aby dotčené odpady byly odstraňovány bez ohrožení lidského zdraví a poškozování životního prostředí, a tím tento členský stát překročil prostor pro uvážení, který mu toto ustanovení svěřuje.

- 176 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod Komise vycházející z porušení článku 4 směrnice je opodstatněný.

K porušení článku 8 směrnice

— Argumentace účastníků řízení

- 177 Irsko podle Komise rovněž porušilo článek 8 směrnice, když nezajistilo, aby držitelé odpadu odstraňovaného bez povolení s ním manipulovali prostřednictvím soukromé nebo veřejné organizace nebo podniku, který má povolení k odstraňování nebo využití odpadů, nebo sami zajišťovali takové odstraňování nebo využití po získání povolení v souladu s požadavky směrnice. Konkrétní příklady porušení tohoto ustanovení vyplývají zejména z přezkumu skutečností uvedených ve stížnostech 1997/4792, 1999/4801, 1999/5112, 2000/4145 a 2000/4633.

- 178 Irská vláda uplatňuje, že Komise neprokázala tvrzené nesplnění povinnosti.

— Závěry Soudního dvora

- 179 Článek 8 směrnice, který zajišťuje zejména provedení zásady prevence, stanoví, že členským státům přísluší přezkoumat, zda držitel odpadu s ním manipuluje prostřednictvím soukromé nebo veřejné organizace nebo podniku, který provádí odstraňování nebo využití odpadů, nebo zda držitel sám zajistil odstraňování nebo využití odpadů v souladu s ustanoveními směrnice (výše uvedený rozsudek Lirussi a Bizzaro, bod 52).
- 180 Zprv je třeba podotknout, že takové povinnosti představují protějšek zákazu opuštění, nedovoleného ukládání a nekontrolovaného odstraňování odpadů stanoveného čl. 4 druhým pododstavcem směrnice, jehož porušení Irskem již bylo konstatováno v bodě 176 tohoto rozsudku (viz rozsudek ze dne 7. září 2004, Van de Walle a další, C-1/03, Sb. rozh. s. I-7613, bod 56).
- 181 Zadruhé musí být provozovatel nebo vlastník protiprávní skládky považován za držitele odpadu ve smyslu článku 8 směrnice, takže toto ustanovení ukládá dotyčnému členskému státu povinnost přijmout ve vztahu k tomuto subjektu nezbytná opatření, aby tyto odpady byly předány soukromé nebo veřejné organizaci nebo podniku, který provádí odstraňování odpadů, pokud uvedený provozovatel nebo vlastník nemůže sám zajistit jejich využití nebo odstraňování (viz zejména výše uvedený rozsudek San Rocco, bod 108; rozsudek ze dne 9. září 2004, Komise v. Itálie, C-383/02, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 40, 42 a 44, jakož i rozsudek ze dne 25. listopadu 2004, Komise v. Itálie, C-447/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 27, 28 a 30).
- 182 Soudní dvůr krom toho rozhodl, že taková povinnost není splněna, pokud se členský stát omezí na to, že nařídí zabavení protiprávní skládky a zahájí proti jejímu provozovateli trestní řízení (výše uvedený rozsudek San Rocco, bod 109).

- 183 V projednávaném případě je nutno konstatovat, jak právem uplatňuje Komise, že Irsko ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 neplnilo svou povinnost zajistit správné provedení článku 8 směrnice.
- 184 Jak totiž vyplývá z bodů 127 a 139 tohoto rozsudku, je prokázáno, že Irsko k uvedenému dni obecným a trvajícím způsobem neplnilo svou povinnost zajistit správné provedení článku 9 směrnice, když tolerovalo pokračování v činnostech odstraňování odpadů podniky nebo zařízeními bez povolení upraveného uvedeným ustanovením, aniž by zajistilo účinné ukončení a potrestání uvedených činností.
- 185 Ze zjištění učiněného v předchozím bodě je tedy možné vyvodit, že Irsko nezajistilo, aby držitelé odpadu dosáhli souladu s povinností manipulovat s tímto odpadem prostřednictvím soukromé nebo veřejné organizace nebo podniku, který uskutečňuje operace uvedené v přílohách II A či B směrnice nebo sami zajistili využití nebo odstraňování odpadu v souladu s ustanoveními této směrnice.
- 186 Krom toho vyplývá ze zjištění učiněných v bodech 60, 89, 94 a 101 tohoto rozsudku, že Irsko ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 nesplnilo v různých dotyčných konkrétních případech povinnost připomenutou v bodě 181 tohoto rozsudku.
- 187 Žalobnímu důvodu Komise vycházejícímu z porušení článku 8 směrnice tedy musí být vyhověno.

K porušení článků 13 a 14 směrnice

— Argumentace účastníků řízení

¹⁸⁸ Nedodržení článků 9 a 10 směrnice s sebou podle Komise nutně nese porušení jejího článku 13, který stanoví, že podniky nebo zařízení, které provádějí operace uvedené v článcích 9 a 10, musí podléhat pravidelným kontrolám, a jejího článku 14, který se týká vedení záznamů uvedenými subjekty.

¹⁸⁹ Irsko tvrdí, že články 9 a 10 směrnice neporušilo. Popírá mimoto, že by nesplnilo svou povinnost provádět pravidelné kontroly. Článek 15 zákona z roku 1996 provádí článek 13 směrnice správně a v tomto posledně uvedeném ustanovení se neuvádí, že požadované kontroly mohou být prováděny pouze ve vztahu k subjektům majícím povolení. Podle názoru Irska stejně tak neexistuje automatická souvislost mezi udělením povolení a vedením záznamů požadovaným článkem 14 směrnice.

— Závěry Soudního dvora

¹⁹⁰ Podle článku 13 směrnice se přiměřené pravidelné kontroly, které toto ustanovení vyžaduje, musejí týkat zejména zařízení a podniků, které zajišťují operace uvedené

v člancích 9 a 10 téže směrnice. Jak krom toho vyplývá z bodu 118 tohoto rozsudku, taková zařízení nebo podniky musejí podle obou posledně uvedených ustanovení získat předchozí individuální povolení zahrnující řadu požadavků a podmínek.

191 Je přitom nutné konstatovat, že pokud nejsou taková povolení udělena a ve vztahu k danému podniku nebo zařízení v nich tedy nebyly stanoveny požadavky ani podmínky, nemohou kontroly provedené u těchto podniků nebo zařízení splňovat požadavky článku 13 směrnice. Zásadním účelem kontrol upravených tímto ustanovením je totiž zjevně zajistit dodržování požadavků a podmínek stanovených v povolení vydaném podle článků 9 a 10 směrnice.

192 Totéž platí, i pokud jde o vedení záznamů zařízeními nebo podniky uvedenými v těchto ustanoveních, které, jak upřesňuje článek 14 směrnice, musejí uvádět zejména množství a charakter odpadů a dále způsob jich úpravy. Takové údaje jsou totiž zejména určeny k tomu, aby kontrolní orgány měly možnost zajistit dodržování požadavků a podmínek stanovených v povoleních vydaných podle směrnice a které se podle téhož článku 9 směrnice musejí týkat zejména druhů a množství odpadů, jakož i metody jejich úpravy.

193 V projednávaném případě z bodu 139 tohoto rozsudku vyplývá, že Irsko ke dni uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v odůvodněném stanovisku z roku 2001 neplnilo obecným a trvajícím způsobem svou povinnost zajistit správné provedení

článků 9 a 10 směrnice. Z toho plyne, že tento členský stát nesplnil v odpovídajícím rozsahu svou povinnost zajistit správné provedení článků 13 a 14 této směrnice.

- ¹⁹⁴ Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod Komise vycházející z porušení těchto posledně uvedených ustanovení je opodstatněný.

K porušení článku 10 ES

- ¹⁹⁵ Komise se krom toho domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Irsko porušilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 10 ES, když neodpovědělo na její dopis ze dne 20. září 1999 směřující k získání vyjádření ke stížnosti 1999/4478.

- ¹⁹⁶ Irská vláda nepopírá, že své povinnosti vyplývající z tohoto ustanovení nesplnila.

- ¹⁹⁷ V tomto ohledu je třeba připomenout, že členské státy jsou podle článku 10 ES povinny usnadnit Komisi plnění jejího poslání, spočívajícího podle článku 211 ES zejména v dbání na provádění aktů přijatých orgány na základě Smlouvy (viz zejména rozsudek ze dne 13. prosince 1991, Komise v. Itálie, C-33/90, Recueil, s. I-5987, bod 18).

198 Z toho plyne, že členské státy mají povinnost loajálně spolupracovat při každém šetření prováděném Komisí na základě článku 226 ES a poskytnout jí veškeré informace požadované za tímto účelem (rozsudky ze dne 11. prosince 1985, Komise v. Řecko, 192/84, Recueil, s. 3967, bod 19, a ze dne 13. července 2004, Komise v. Itálie, C-82/03, Sb. rozh. s. I-6635, bod 15).

199 Za těchto okolností je namístě vyhovět žalobnímu důvodu Komise vycházejícímu z porušení článku 10 ES.

200 Vzhledem k výše uvedenému je třeba konstatovat, že:

— Irsko tím, že nepřijalo veškerá opatření nezbytná k zajištění správného provedení ustanovení článků 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 směrnice, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených ustanovení;

— Irsko tím, že neodpovědělo na žádost o informace ze dne 20. září 1999, týkající se operací s odpady ve Fermoy v hrabství Cork, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 10 ES.

K nákladům řízení

- 201 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Irsko bylo ve sporu neúspěšné, je namístě mu uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Irsko tím, že nepřijalo veškerá opatření nezbytná k zajištění správného provedení článků 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13 a 14 směrnice Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975, o odpadech, ve znění směrnice Rady 91/156/EHS ze dne 18. března 1991, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených ustanovení.
- 2) Irsko tím, že neodpovědělo na žádost o informace ze dne 20. září 1999, týkající se operací s odpady ve Fermoy v hrabství Cork, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 10 ES.
- 3) Irsku se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.